

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ ALGISI İLE KİŞİLERARASI İLİŞKİ BOYUTLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sercan Ayhan Sungur*

ÖZET

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri algısı ile kişilerarası ilişki boyutları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubu 2015-2016 bahar döneminde Ankara ilinde bir devlet üniversitesinin iletişim fakültesinde eğitimini sürdüren (n=354) lisans öğrencileridir. Katılımcılardan veriler 25 maddeden oluşan "İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği" ve 53 maddeden oluşan "Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği" ile toplanmıştır. Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği dört faktörlü yapıda olup "onay bağımlılık", "empati", "başkalarına güven" ve "duygu farkındalığı" boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeklerin her ikisi de 5'li Likert tiptedir. Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre, onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığı ve iletişim becerileri algıları toplam puan ortalamaları kadınların erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür ($p<.05$). İletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanı ile onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanları arasında anlamlı düzeyde doğrusal, aynı yönlü ve güçlü ilişki olduğu sonucuna varılmıştır ($p<.05$). Yani bireylerin iletişim becerileri değerlendirme puanları arttıkça onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanlarının da arttığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, iletişim becerileri, kişilerarası ilişki boyutları

EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE COMMUNICATION SKILLS PERCEPTION OF UNIVERSITY STUDENTS AND INTERPERSONAL RELATIONSHIP ASPECTS

ABSTRACT

This study has intended to evaluate the relationship between the communication skills perception of university students and interpersonal relationship aspects. The study group consists of the undergraduate students (n=354) continuing their education at the Faculty of Communication of a state university in Ankara in the spring period of 2015-2016. The data from participants has been collected using "Communication Skills Evaluation Scale" consisting of 25 items and "Interpersonal Relationship Aspects Scale" consisting of 53 items. Interpersonal Relationship Aspects Scale has a structure with four factors that consist of "approval dependence", "empathy", "trusting others" and "emotional awareness" aspects. Both scales are of Quintette Likert type. It has been seen that, according to genders of individuals participating in the study, the total score averages of female students in terms of approval dependence, empathy, trusting others, emotional

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

awareness and communication skills perceptions are higher than those of male students significantly ($p<.05$). It has been concluded that there is a strong, significantly linear relationship in the same direction between the total score of the communication skills evaluation scale and the total scores of approval dependence, empathy, trusting others, emotional awareness ($p<.05$). Namely, it may be stated that the higher the evaluation scores of communication skills of individuals, the higher the total scores of approval dependence, empathy, trusting others, emotional awareness.

Keywords: Communication, communication skills, interpersonal relationship aspects

GİRİŞ

İletişimi insana özgü kılan, insan topluluklarının iletişim aracılığı ile kuruluyor olmasıdır. İletişim, toplumsal bütün içindeki işleviyle tasarımı zaman daha bir yerli yerince konumlanmaktadır (Anık 2006: 73).

İletişim; duygu ve düşüncelerin kaynak tarafından belirli kodlamalar yapılarak alıcıya bir oluk vasıtasıyla iletilmesi ve alıcının kaynak tarafından toplanan mesajı açarak kaynağa geribildirim yapmasıyla gerçekleşmektedir. Hemen farkına varılacağı üzere iletişim unsurlarının başında kaynak, alıcı ve mesaj gelmekte ancak mesajın alıcıya uygun toplanması ile iletişim gerçekleşmektedir. Doğru kodlanmayan içerik alıcı tarafından açılmayacak, dolayısıyla geribildirim yani iletişim gerçekleşemeyecektir. Beceri bu noktada ön plana çıkmakta alıcıya uygun kodlama yapılması; iletişimin etkinliğini ve tabii iletişim beceri düzeyini belirlemektedir.

İletişim imkanlarının artmasına rağmen sıklıkla kişilerarası iletişimsizlik yaşanmaktadır. İletişimsizliğin, popüler ifadeyle iletişim çatışmalarının altında yatan vukuf, idrak ve şuur dışı unsurların yanında iletişime ilişkin bilgi eksikliği (Dökmen 2001: 106) yatmaktadır. İnsan ihtiyaçlarını karşılamak, duygu ve düşüncelerini paylaşmak için iletişim kurmak zorundadır. Kurulan iletişimin niteliği aynı zamanda etkinlik gücünü belirlemektedir. İletişimin niteliği, iletişim becerilerinin geliştirilmesi ile mümkündür. Buradan anlaşılacağı üzere iletişim becerisi eğitim ile geliştirilmeye açıktır. İletişim becerisi, insanın her hangi bir konuda duygu ve düşüncelerini, aktarabilmek, iletişimde bulunduğu kişiyi anlayabilmek, olası çatışmaları fark edip süreci yönetebilmek yani şahsı ve çevresi ile anlaşabilmesi adına gereksinim duyduğu asli yetidir.

İletişim Fakültesi, kuramsal ve uygulamalı boyutlarıyla iletişim çalışmalarının çokdisiplinli ve disiplinlerarası niteliğini yansıtan bir eğitim vermek, Türkiye’de ve uluslararası alanda içerik üretimi, tasarımı ve yönetimi alanında çalışabilecek iletişim profesyonelleri yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri algısı ile kişilerarası ilişki boyutları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Anık’a (2007) göre “çok şey bilmek,

insanlar üzerinde çok etkili olmak anlamına gelmiyor. Çünkü insanlar üzerinde etkili olmak demek, ilişki yönetimini başarmak demektir." Bu da iletişim becerileri ve farkındalığı ile mümkündür.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. İletişim Becerileri

İletişim kısaca, "bilgi üretme, üretilen bilgiyi iletme ve anlam kazandırma süreci" şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımlamaya göre birçok etkinlik iletişim olarak kabul edileceği anlaşılmaktadır. Bu tanım temel alınarak iki insanın karşılıklı konuşmasını iletişim olarak kabul edileceği gibi, kurtların gelen tehlikeyi birbirlerine iletmeleri de iletişim olarak kabul edilir. Nitelikleri her ne olursa olsun, iki sistem arasındaki bilgi alışverişi "iletişim" olarak kabul edilmektedir. "Alışveriş" teriminden de anlaşılacağı üzere, iletişimde, bilgi akışının iki yönlü olması beklenmektedir. Sibemetikte bir bilgi kaynağından tek yönlü bilgi iletimine "enformasyon", karşılıklı bilgi alışverişine de "komünikasyon ve iletişim" denilmektedir. Enformasyonlar, her zaman iletişime dönüşmek zorunda değildir. Bir aracın üzerindeki "satılık" ilanının sadece okunup geçilmesi, enformasyon olarak kalmakta ancak araç sahibiyle yüz yüze veya telefon ile konuşulması iletişime dönüşmektedir (Dökmen 2005: 20).

İletişim, insan için temel ihtiyaçlardan birisi olup, anlamları müşterek kılmakta ve toplu yaşayışın ön koşulu konumundadır (Dursun ve Aydın 2011: 264). İletişim, varoluşun zorunlu bir gereğidir (Anık 2002: 104). Var olmak, paylaşmak, yöneltmek, izlenecek yolu göstermek, hoşça vakit geçirmek, mutlu olma ve benzeri adına gerçekleştirilen iletişim, bireylerarası ilişkileri, kurumları, cemiyetleri inşa eden ve devamlılığını sağlayan bir "harç" işlevi görmektedir (Görmüş ve ark. 2013: 111).

Etkili iletişimin temel unsurları; kişisel farklılıkları ve her bireyin değerli olduğunu kabul etme, insana insan olması sebebi ile saygı duyma, bireyin kendisine yönelik özgür kararlar alma hakkı olduğunu kabul etme, bireyleri oldukları şekilde kabul etme ve mahremiyete saygı duyma şeklinde özetlenebilir (Owen ve Bugay 2014: 52).

Etkili iletişim kurabilen bireylerin; benlik saygısının yüksek olduğu, gelişmeleri, konuları etkili yorumlayabildikleri ve kişilerarası ilişkiler kadar kendileriyle de pozitif iletişim kurabildikleri bilinmektedir (Erözkan 2005: 137). Bu doğrultuda iletişim becerilerinin, insanların genel yaşayış ve başarılarını doğrudan etkilediği söylenebilir.

İletişim becerileri, birçok yeteneğe altyapı olmakta, sözlü ve sözsüz mesajlara hassaslık, etkili dinleme ve tepki verme şeklinde tanımlanabilir (Bingöl ve Demir

2011: 153). Kişilerarası ilişkilerde, kişinin kendisini ifade etme tarzına yönelik yararlandığı beceri, etkileşimde bulunduğu kişinin duygu, düşünce ve netice itibarıyla de tutum ve davranışlarını etkilemeye yaramaktadır. Her bireyin bu becerilere üst düzeyde sahip olması mümkün olmasa da yoğun insan ilişkilerinin gerekli olduğu iş kollarında faaliyette bulunan bireylerin, bu ilişkileri olumlu yönde etkileyecek kabiliyetlere sahip olması gerekmektedir (Tepeköylü ve ark. 2009: 116).

1.2. Kişilerarası İletişim

İletişim becerileri, kişilerarası ilişkilerde ayrıca önem kazanmaktadır. Etkili iletişim, gönderici tarafından kodlanan iletiyi alan kişinin, bu iletiyi, gönderen kaynağın iletmek istediği anlamda almasıyla gerçekleşmektedir (Erözkan 2009: 545).

Kişilerarası ilişkilerde iletişimde bulunur iken istek ve irade dışında problemlerle karşılaşabilmektedir (Koç ve ark. 2015: 370). Kişilerarası ilişkilerin etkin şekilde sürdürülmesi adına iletişim kabiliyetinin geliştirilmesi gerekmektedir. İletişim becerilerinin geliştirilmesi; sosyal ilişkilerde başarılı sağlanması adına şarttır (Önder ve ark. 2015: 2).

İlişki içindeki insanlar her daim iki sorunla karşı karşıya kalmak durumundadır; (ı) ilişkide hangi iletiler ya da davranışlar yer almalı (ıı) buna kim karar vermeli, yani ilişkiyi kim kontrol etmelidir? Kişilerarası iletişimin doğası gereği, kişiler bu sorunlarla başa çıkmak durumundadır. İlişkideki iki kişinin iletişimsel davranışları göz önüne alınarak ilişkiler bakışık (symmetrical) ve tümleyici (complementary) olarak iki grup altında toplanabilir. İki kişinin arasında eğer "symmetrical" bir ilişki söz konusu ise; bu kişiler birbirlerine aynı türden iletiler gönderirler. İki kişiden herhangi birisi bir hareketi başlatabilir yani diğer kişiyi eleştirebilir veya öğüt verebilir. İki kişinin arasında kurulan "complementary" ilişki farklı türden iletilerin gönderildiği bir ilişki türüdür. Complementary ilişkide kişilerden birisi sürekli verir, diğeri alır. Biri öğretir, diğeri öğrenir, biri öğüt verir, diğeri öğütü izler yani biri üstün iken diğeri ikincil bir konumdadır (Haley 1988: 31).

1.3. Kişilerarası İletişim Boyutları

Kişilerarası iletişimin dört alt boyutu olup bunlar; onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığıdır (İmamoğlu ve Aydın 2009: 48);

Onay Bağımlılığı: Onay alma, bilhassa kişilerarası ilişkilerde ön plana çıkan, kişinin yaptığı, ifade ettiği ya da kendiliğiyle ilişkili herhangi bir konuyla ilgili diğerlerinin onayına duyulan ihtiyaçtır (Bebek 2012: 32). Onay bağımlılığı, her daim diğer bireyler tarafından tasdik edilme ihtiyacıdır. Onay bağımlılığı yüksel olan bireyler kendilerini güvende görmediklerinde, kararsız kaldıklarında kendilerini

rahatlatacak ve buna ilişkin garanti kişiler ararlar (Siyez 2015: 31). Onay bağımlılık, kişilerarası ilişkilerde; diğerlerinin fikirlerinin, tavırlarının ve inançlarının ön planda tutulduğunu işaret etmektedir.

Empati: Dökmen'e (2013), göre empati, bir kişinin kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun duygularını, düşüncelerini doğru şekilde anlamasıdır. Empatiyi Özcan (2012) ise sözlü ya da sözsüz iletişimde dinleme ve fark etme, yankılanma, ayırımında olma, anladıklarını aktarma ve kontrol etme, Arslan (2016) ise karşısındakinin duygu ve düşüncelerini anlama şeklinde tanımlamaktadır. Empati genel olarak, insanın kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun bakış açısıyla değerlendirme yapması, karşısındakinin duygu ve düşüncelerini doğru anlaması aynı zamanda bu durumu karşısındakine iletmesidir (Yüksel ve Adıgüzel 2012: 289).

Başkalarına Güven: Başkalarına güven; beklentilere, bireysel niteliklere, dünya görüşüne, risklere ve menfaatlere bağlıdır. Güven, doğal süreç dahilinde (Asunakutlu 2006: 19), korku, çekinme ve şüphe duymadan kabul etme, itimat olarak tanımlanmaktadır (Asunakutlu 2002: 3). Etkin kişilerarası iletişimin temeli de güvene dayanmaktadır (Demirel 2008: 180).

Duygu Farkındalığı: Bu boyut bireyin duygularına yani kendine ilişkin farkındalığını içermektedir. Bu farkındalık ile kişi kendi istek, arzu ve beklentilerini, benlik ve gizil gücünü de fark etmiş olacaktır (Gençoğlu ve Yılmaz 2013: 965). Duygu farkındalığı, kişilerarası ilişkilerde, kişinin kendi duygularını baz alarak, bu duyguları belirleyici olarak kabul etmesidir. Kişi, ilişki başlatma, devam ettirme, sonlandırma ve genel olarak ilişkilerinin niteliğini de kendi duygularına göre belirlemektedir (İmamoğlu ve Aydın 2009: 51).

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modeli olup, bu kapsamda betimsel bir nitelik arz etmektedir. Betimsel istatistik, bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda, evrenin tamamı üzerinde gözlem yapılarak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin özelliklerinin betimlemeyi amaçlayan süreçtir (Karadağ 2010: 62).

2.2.Araştırma Grubu

Araştırma grubu 2015-2016 bahar döneminde Ankara ilinde bir devlet üniversitesinin iletişim fakültesinde 1, 2, 3 ve 4. sınıflarda eğitimini sürdüren 354 lisans öğrencisidir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anketin ilk bölümünde cinsiyet ve sınıf sorularına, ikinci bölümünde iletişim becerileri algısını ölçmek üzere "İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği"ne son bölümde ise Kişilerarası İlişki Boyutlarını değerlendirmek üzere "Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği"ne yer verilmiştir.

2.3.1. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği

Korkut (1996), tarafından geliştirilen İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği, 5'li Likert tipte 25 maddeden oluşmaktadır. İlk çalışmada katılımcılardan ölçekteki her bir maddenin karşısına 0=Hiçbir Zaman, 1=Nadiren, 2=Bazen, 3=Sıklıkla, 4=Her Zaman olacak şekilde ifadelerden bir tanesini seçmeleri istenmiştir. Korkut (2005), ilk çalışmasında 0-4 aralığında puanlanan ölçeği, son çalışmasında Türkiye'de daha uygun puanlama tipi olması sebebi ile 1-5 aralığında puanlamıştır. Ölçekteki ifadeler 1=Hiçbir Zaman, 5=Her Zaman aralığında puanlanmaktadır. Ters kodlu maddelerin olmadığı İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 25'dir. Ölçekten alınan puanın yüksekliği bireyin kendisini iletişim becerileri açısından olumlu olarak değerlendirdiğini göstermektedir. Ölçeğin güvenirlik katsayısı .76, iç tutarlık katsayısı ise .80'dir.

2.3.2. Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği

İmamoğlu ve Aydın (2009), tarafından toplumumuza özgü kişilerarası ilişki boyutlarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek 5'li Likert tipte 53 maddeden oluşmaktadır. Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği dört faktörlü yapıda olup "onay bağımlılık", "empati", "başkalarına güven" ve "duygu farkındalığı" boyutlarından oluşmaktadır. Onay Bağımlılık boyutunda; 21, 28, Başkalarına Güven boyutunda; 5, 14, 20, 23, 24, 29, 31, 38, 43, 47, 53 ve Duygu Farkındalığı boyutunda; 3, 9, 10, 12, 16, 19, 25, 46, 49, 52 maddeler ters yönlü kodlanmaktadır. Güvenirlik analizlerinde Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği'nin alt boyutlarının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları .78 ile .85 arasında; test-tekrar test değerlerinin de .62 ile .96 arasında değiştiği görülmektedir. Geliştirilen Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği, genç yetişkin grubu için oldukça tatminkâr sonuçlar vermektedir (İmamoğlu ve Aydın 2009: 60).

2.3.3. Verilerin Analizi

İstatistiksel analizler R 3.3.2v (açık kaynak) programı ile yapılmış olup, istatistik analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 (p-value) olarak dikkate alınmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin özetlenmesinde tanımlayıcı istatistikler sürekli değişkenler için ortalama \pm standart sapma olarak tablo halinde verilmiştir. Kategorik

değişkenler sayı ve yüzde olarak özetlenmiştir. Sayısal değişkenlerin normallik testi Kolmogrov Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Bağımsız grupların karşılaştırılmasında normal dağılım gösteren ve $n>30$ şartını sağladığı için parametrik bir test olan Independent Samples t test kullanılmıştır. Bağımsız ikiden fazla grup için normal dağılım gösteren ve $n>30$ şartını sağladığı için One-Way ANOVA kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıklar parametrik testlerin uygulandığı karşılaştırmalar için, verinin dağılıma göre homojen olduğu durumda Tukey testi, homojen olmadığı durum/durumlarda ise Games-Howell testi ile değerlendirilmiştir. Sayısal değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde, normal dağılım gösteren ve $n>30$ şartını sağlayan durumlarda Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır.

3.BULGULAR

Bu bölümde sırasıyla çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve sınıf dağılımları, ölçeklere ait tanımlayıcı istatistik ve güvenilirlik analizi sonuçları, cinsiyet ve sınıf düzeyi bakımından karşılaştırmalar ve son olarak iletişim becerileri değerlendirme ölçeği ile kişilerarası ilişki boyutları arasındaki ilişki sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet ve Sınıf Dağılımları

		Sayı	%
Cinsiyet	Erkek	171	48.3%
	Kadın	183	51.7%
Sınıf	1.Sınıf	73	20.6%
	2.Sınıf	64	18.1%
	3.Sınıf	79	22.3%
	4.Sınıf	138	39.0%

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı 171'i (%48,3) erkek, 183'ü (%51,7) kadındır. Öğrencilerin sınıf dağılımı ise 73'ü (%20,6) birinci sınıf, 64'ü (%18,1) ikinci sınıf, 79'u (%22,3) üçüncü sınıf, 138'i (%39) dördüncü sınıftır.

Tablo 2. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeğine Ait Alt Boyutların Tanımlayıcı İstatistik ve Güvenilirlik Analizi Sonuçları

	n	Min	Max	Ort.	SS	Cronbach Alfa
Onay Bağımlılık	354	14.00	70.00	55.41	14.80	0.987
Empati	354	9.00	45.00	34.74	9.95	0.983
Başkalarına Güven	354	15.00	75.00	63.21	14.77	0.980
Duygu Farkındalığı	354	14.00	70.00	58.32	14.14	0.978
İletişim Becerileri	354	32.00	125.00	92.86	27.24	0.988

İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve Kişilerarası İlişki Boyutları toplam puan özetleri ve Cronbach Alfa değerleri verilmiştir. Her bir alt ölçeğin güvenilirlik sonuçları değerlendirildiğinde, güvenilirlik derecesinin yüksek olduğu sonucuna varılmaktadır (Özdamar 2004).

Tablo 3. Cinsiyet Bakımından İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve Kişilerarası İlişki Boyutları Toplam Puan Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Onay Bağımlılık	Erkek	171	47.73	16.92	10.638	p<0.001*
	Kadın	183	62.58	7.08		
Empati	Erkek	171	29.12	10.62	12.028	p<0.001*
	Kadın	183	40.00	5.40		
Başkalarına Güven	Erkek	171	57.34	18.97	7.592	p<0.001*
	Kadın	183	68.69	4.92		
Duygu Farkındalığı	Erkek	171	51.51	17.50	9.600	p<0.001*
	Kadın	183	64.69	4.17		
İletişim Becerileri	Erkek	171	70.17	20.29	25.111	p<0.001*
	Kadın	183	114.07	10.90		

Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre, onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığı ve iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna varılmış olup, bütün karşılaştırmalarda kadınların toplam puan ortalamaları erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür (p<.05).

Tablo 4. Sınıf Düzeyleri Bakımından İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve Kişilerarası İlişki Boyutları Toplam Puan Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

		N	Ort.	SS	F	p	Post Hoc
Onay Bağımlılık	1.Sınıf	73	37.14	19.71	125.097	p<0.001*	
	2.Sınıf	64	50.28	7.20			1<2,3,4
	3.Sınıf	79	59.94	6.74			2<3,4
	4.Sınıf	138	64.86	4.27			3<4
	Toplam	354	55.41	14.80			
Empati	1.Sınıf	73	23.04	11.96	138.053	p<0.001*	
	2.Sınıf	64	29.56	6.69			1<2,3,4
	3.Sınıf	79	37.76	4.26			2<3,4
	4.Sınıf	138	41.61	3.27			3<4
	Toplam	354	34.74	9.95			
Başkalarına Güven	1.Sınıf	73	44.62	23.38	95.723	p<0.001*	
	2.Sınıf	64	63.13	2.02			1<2,3,4

	3.Sınıf	79	66.78	3.64			2<3,4
	4.Sınıf	138	71.04	3.48			3<4
	Toplam	354	63.21	14.77			
Duygu Farkındalığı	1.Sınıf	73	41.55	23.10	75.950	p<0.001*	
	2.Sınıf	64	58.95	2.57			1<2,3,4
	3.Sınıf	79	61.24	4.41			2<3,4
	4.Sınıf	138	65.24	4.19			3<4
	Toplam	354	58.32	14.14			
İletişim Becerileri	1.Sınıf	73	74.16	30.65	49.492	p<0.001*	
	2.Sınıf	64	80.23	24.49			1<3,4
	3.Sınıf	79	90.03	24.83			2<4
	4.Sınıf	138	110.24	14.91			3<4
	Toplam	354	92.86	27.24			

One-Way ANOVA kullanıldı. *:p<.05

Çalışmaya katılan bireylerin sınıf düzeylerine göre, onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığı ve iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<.05). Bu farklılığın onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığında 1-2, 1-3, 1-4, 2-3, 2-4 ve 3-4. sınıf ikililerinden kaynaklandığı, 1.sınıfta olan bireylerin 2, 3 ve 4, 2. sınıfta olanların 3. ve 4. sınıf ve 3. sınıfta olanların 4.sınıfta olanlara göre ortalamalarının anlamlı düzeyde daha az olduğu görülmüştür. İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinde ise 1-3, 1-4, 2-4 ve 3-4. sınıf ikililerinden kaynaklandığı gözlenmiştir.

Tablo 5. İletişim Becerileri Değerlendirme Ölçeği ile Kişilerarası İlişki Boyutları Toplam Puan Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

	Onay Bağımlılık	Empati	Başkalarına Güven	Duygu Farkındalığı
İletişim Becerileri	.844	.880	.702	.746
	0.001*	0.001*	0.001*	0.001*
	354	354	354	354

Çalışmaya katılan bireylerin iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanı ile onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanları arasında ilişki olup olmadığı araştırıldığında, anlamlı düzeyde doğrusal, aynı yönlü ve güçlü ilişki olduğu sonucuna varılmıştır (p<.05). Yani bireylerin iletişim becerileri değerlendirme puanları arttıkça onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanlarının da arttığı söylenebilir.

SONUÇ

İletişimin sosyal bir eylem olarak bireyler arasında gerçekleşmesi; bireysel özelliklerin iletişim sürecindeki önemi hakkında fikir vermektedir (Dursun ve Aydın 2011: 264).

Tepeköylü, Soytürk ve Çamlıyer (2009), Korkut (1997), Bingöl ve Demir (2011), iletişim becerisi algılarının cinsiyet değişkenine göre kızların lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna varmışlardır. Köksal (1997), Yüksel (2004), Yıldırım (2005), Çarıkçı ve Atilla (2009), Arslan (2016) ise kız öğrencilerin empati kurma becerilerinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada da öğrencilerin cinsiyetlerine göre, onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığı ve iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanları arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna varılmış olup, bütün karşılaştırmalarda kadınların toplam puan ortalamaları erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür ($p<.05$). Bu doğrultuda elde edilen sonuçların alanyazın ile benzerlik gösterdiği ifade edilebilir.

Bingöl ve Demir (2011), dört yıllık lisans eğitimi sonrasında iletişim becerilerinde dördüncü sınıf lehine anlamlı fark bekleneceğini ifade etmektedir. Pehlivan (2005), Görür (2001), iletişim becerisi algılarının yaş büyüklüğü değişkenine göre büyüklük lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna varmışlardır. Bu çalışmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre iletişim becerileri değerlendirme ölçeğinde 1-3, 1-4, 2-4 ve 3-4. sınıf ikililerinin farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığı ve iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$). Bu farklılığın onay bağımlılık, empati, başkalarına güven, duygu farkındalığında 1-2, 1-3, 1-4, 2-3, 2-4 ve 3-4. sınıf ikililerinden kaynaklandığı, 1. sınıfta olan bireylerin 2, 3 ve 4, 2. sınıfta olanların 3. ve 4. sınıf ve 3. sınıfta olanların 4. sınıfta olanlara göre ortalamalarının anlamlı düzeyde daha az olduğu görülmüştür.

Çalışmaya katılan bireylerin iletişim becerileri değerlendirme ölçeği toplam puanı ile onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanları arasında ilişki olup olmadığı araştırıldığında, anlamlı düzeyde doğrusal, aynı yönlü ve güçlü ilişki olduğu sonucuna varılmıştır ($p<.05$). Yani bireylerin iletişim becerileri değerlendirme puanları arttıkça onay bağımlılık, empati, başkalarına güven ve duygu farkındalığı toplam puanlarının da arttığı söylenebilir. Kişiler ve kültürler arasındaki farklılıklar iletişimi olumsuz etkileyen unsurlar olarak değil; düşünce ve paylaşım bağlamında anlamsal zenginliklerin ortaya çıkmasını sağlayan bir avantaj olarak görülmelidir.

KAYNAKÇA

Anık A (2002) Varoluşçuluk ve İletişim, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 99(1), 99-120.

- Anık A (2006) İletişim Sosyolojisi için Bir Kavram Önerisi: Temsiliyet Mekanizması, *Kamuda Sosyal Politika*, 1(1), 73-80.
- Anık A (2007) İnsan Davranışı, Davranış Biçimlendirme ve İkna. Sendikacılık ve İnsan İlişkileri, 5-6 Mayıs 2007 Memur-Sen Akademisi Seminerleri, Ankara
- Arslan Y (2016) Kim Daha İyi Empati Kuruyor-Empati Üzerine Mikro Bir Sosyolojik Araştırma, *Yaşam Bilimleri Dergisi*, 6(2), 51-64.
- Asunakutlu T (2002) Örgütsel Güvenin Oluşturulmasına İlişkin Unsurlar Ve Bir Değerlendirme, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 1-13.
- Asunakutlu T (2006) Çalışanlar İle Yöneticiler Arasında Güven Duygusunun Araştırılması: Turizm Sektöründe Bir Uygulama, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(4), 16-33.
- Bebek H (2012) Onay Bağımlılığı Ölçeğinin Geçerlilik Ve Güvenilirlik Çalışması, *Npakademi Yayınları*, 1(2), 30-35.
- Bingöl G ve Demir A (2011) Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri, *Göztepe Tıp Dergisi* 26(4), 152-159.
- Çarıkçı İ H ve Atilla G (2009) Erillik/Dişilik Boyutunun Empatik Beceri İle İlişkisi. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 1(2), 52.63.
- Demirel Y (2008) Örgütsel Güvenin Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkisi: Tekstil Sektörü Çalışanlarına Yönelik Bir Araştırma, *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15(2), 179-194.
- Dökmen Ü (2001) Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati, 15. Baskı. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dökmen Ü (2005) İletişim Çatışmaları ve Empati, 31. Baskı Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dökmen Ü (2013) İletişim Çatışmaları ve Empati, Sistem Yayınları, İstanbul.
- Dursun Ö Ö ve Aydın C H (2011) İletişimci Biçimleri Ölçeğinin Türkçeye Çevirisi, Uyarlanması, Geçerlik ve Güvenirliğinin Sağlanması, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(2), 263-286.
- Erözkan A (2005) Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Etkileyen Faktörler, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22(1), 135-150.
- Erözkan A (2009) Lise Öğrencilerinde Kişilerarası İlişki Tarzlarının Yordayıcıları, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 543-551.
- Gençoğlu C ve Yılmaz M (2013) Duygusal Farkındalık Eğitim Programının Duygu Kontrol Düzeyine Etkisi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(5), 961-980.

Görmüş A Ş Aydın S ve Ergin G (2013) İşletme Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Cinsiyet Rollerini Bağlamında İncelenmesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 15(1), 109-128.

Görür D (2001) Lise Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Haley J (1988) İletişim, Psikolojik Sorunlar Ve Psikoterapi. Ali Uzunöz (çev), Çark Kitabevi Yayınları, Ankara.

İmamoğlu S E ve Aydın B (2009) Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeğinin Geliştirilmesi, İstanbul Üniversitesi Psikoloji Çalışmaları Dergisi, 29(1), 39-64.

Karadağ E (2010) Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri ve Analitik Hata Tipleri, Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 16(1), 49-71.

Koç B, Terzi Y ve Gül A (2015) Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Kişilerarası Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 4(1), 369-390.

Korkut F (1996) İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışmaları, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(7), 18-23.

Korkut F (1997) Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi, 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Korkut F (2005) Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Eğitimi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(1), 143-149.

Köksal A (1997) Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Ergenlerin Empatik Becerilerinin ve Uyum Düzeylerinin İncelenmesi, Ankara Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Owen F K ve Bugay A (2014) İletişim Becerileri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(2), 51-64.

Önder A, Dağal A B ve Şallı D (2015) 5-6 Yaş Çocukları İçin İletişim Becerileri Ölçeği Geçerlik-Güvenirlik Çalışması, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4(1), 1-13.

Özcan H (2012) Hemşirelerin Empatik Eğilim ve Empatik Becerileri: Gümüşhane Örneği, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(2), 60-68.

Pehlivan B K (2005) Öğretmen Adaylarının İletişim Becerisi Algıları Üzerine Bir Çalışma, İlköğretim Online Dergisi, 4(2), 17-23.

Siyez D M (2015) Üniversite Öğrencilerinde Onay Bağımlılığı ve Empatinin Sosyal Fayda Araçlığıyla Aşırı İnternet Kullanımına Etkisi, *Anatolian Journal of Psychiatry*, 16(1), 30-36.

Tepeköylü Ö, Soytürk M ve Çamlıyer H (2009) Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.

Yıldırım A (2005) Kişilerin Empatik Eğilimleri İle Boşanma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 22(1), 233-242.

Yüksel A (2004) Empati Eğitim Programının İlköğretim Öğrencilerinin Empatik Becerilerine Etkisi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 341-354.

Yüksel İ ve Adıgüzel A (2012) Atanan ve Atanamayan Öğretmenlerin Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Yönünden İncelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 287-293.